

The uniqueness and completeness of legal regulation of the creation and use of «information retrieval systems» of the Expert Service of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the fight against crime depends on the uniqueness of the definition of this concept and its further interpretation. The article analyzes doctrinal approaches to defining the concept of «information retrieval systems».

Key words: *information, information system, information retrieval system (IMS), automated information retrieval system (AIPS), forensic records.*

Стаття надійшла до редакції 09.10.2019 р.

УДК 346.12

**А.А. Попов,
Е.Л. Шевченко.**

ЗОВНІШНЯ ТРУДОВА МІГРАЦІЯ І УКРАЇНСЬКЕ ПРАВО: ВИМОГИ І СЬОГОДЕННЯ

У статті зроблено аналіз співвідношення правового регулювання трудової міграції з України з потребами українських національних інтересів. Звернуто увагу на те, що положення двосторонніх міжнародних угод України з іншими країнами в сфері взаємного працевлаштування не відповідають вимогам сучасності, а також не враховують позитивний досвід іноземних країн.

Висунута пропозиція про необхідність забезпечення прав українських трудових мігрантів за кордоном нормами не тільки трудового права, а й цивільного і фінансового, а також розширення кількості і змісту відповідних міжнародних угод України з іншими країнами.

Ключові слова: *зовнішня трудова міграція; легальна міграція; нелегальна міграція; підхід спільного розвитку; репатріація навиків та знань.*

DOI 10.34079/2226-3047-2019-9-18-40-46

Актуальність теми. Україна протягом останніх років стала активним учасником процесів міжнародної трудової міграції. У 1991 році була зруйнована монополія держави на працевлаштування українських громадян за кордоном, більша відкритість українського суспільства призвела до активізації міжнародного трудового обміну з країнами далекого зарубіжжя. Ця ситуація створила значну кількість економічних, соціальних, організаційних, правових та інших проблем, багато з яких остаточно ще не усвідомлені суспільством і не досліджені фахівцями.

Мета статті. Авторами висвітлюється зовнішня міграційна ситуація України, аналізується стан її правового регулювання, а також найбільш типові міграційні правові документи.

Виклад основного матеріалу. Зацікавленість роботодавців у залученні іноземної робочої сили очевидна і пояснюється можливістю прийняти на роботу кваліфікованих фахівців, які погоджуються на більш низький рівень заробітної плати і соціальних гарантій. В даний час склався стійкий попит на робочу силу з України. При цьому, збільшилась кількість випадків порушення прав і свобод українських громадян, зобов'язань за трудовим контрактом з боку іноземних роботодавців. Запобігти цьому, як вважає Г. О. Денисова, можна шляхом правильної організації і чіткого

законодавчого регулювання діяльності суб'єктів господарювання, що займаються посередництвом у працевлаштуванні за кордоном [9, с.94].

На наш погляд, такий підхід до вирішення названих проблем є занадто вузьким і одностороннім.

Дійсно, із багатьох невирішених завдань української держави на сьогодні дуже гострою є проблема захисту прав громадян України за кордоном. Але справа не тільки у правильній організації посередництва у працевлаштуванні за участі українських суб'єктів господарювання.

Так, з-поміж зростаючої кількості громадян України, які щороку з різною метою мають можливість виїздити за межі держави, переважну більшість становлять українські трудові мігранти, метою яких є працевлаштування, в тому числі й нелегальне.

За експертними оцінками за кордоном зараз працює близько 5 млн. громадян України [8]. Наші співвітчизники самостійно шукають роботу або використовують туристичні агенції, безпосередньо мають запрошення іноземної сторони, і лише частина з них користуються послугами суб'єктів господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном.

Крім того, трудова міграція є проблемою не тільки України, а і всього світового співтовариства. На міжнародному рівні даному питанню приділено значну увагу, що підтверджується достатньо великою кількістю міжнародно-правових актів в цій сфері. Однак, визначення політики в даній галузі є прерогативою кожної держави окремо.

Конституція України закріпила, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1, ч.2 ст.3]. Тому забезпечення прав і свобод українських громадян, що працюють за кордоном, є також обов'язком держави. Але, із зрозумілих причин, не може здійснюватися односторонньо.

Які ж фактори потрібно врахувати?

По-перше, політику приймаючих українських заробітчан країн.

Основною країною в ЄС, що приймає українців, особливо в останні роки, є Польща. Різке зростання міграції українців до ЄС – це насамперед зростання міграції до Польщі. Якщо за 2014 та 2015 роки, кількість українців, що отримали дозвіл на проживання, зменшилася в Чеській Республіці й навіть у таких популярних серед українців країнах, як Італія та Іспанія, то в Польщі вона зросла більше ніж удвічі. Ці напрями міграційних потоків зумовлені не так бажаннями українських мігрантів, як ринком праці та регуляцією міграції в конкретних країнах ЄС [18, с.142].

Більшість українських працівників працюють за кордоном нелегально. За даними різних досліджень (як офіційних, так і неофіційних), із загальної кількості мігрантів менш 1% працюють легально [11, с.131]. На наш погляд, така ситуація є дуже вигідною для приймаючої заробітчан країни.

Таким чином, Україна повинна вести міграційну політику таким чином, щоб забезпечити захист прав *всіх* українських трудящих-мігрантів, а також зменшити кількість нелегалів за кордоном.

По-друге, вдосконалення правового регулювання трудової діяльності громадян України, здійснюваної за межами її території, потребує попереднього вивчення сучасного стану нормативно-правового забезпечення праці громадян України за кордоном.

Безперечно, саме явище здійснення трудової діяльності за межами території України є багатоаспектним та складається із декількох елементів, пов'язаних із реалізацією права громадян на працевлаштування за кордоном. Відповідно і правове регулювання даного явища є сегментним. Тобто різні елементи праці громадян України

за кордоном регулюються різноманітними за характером нормами права: і конституційними, і галузевими: адміністративними, трудовими, кримінальними. Наприклад, що стосується правового регулювання праці громадян України за кордоном нормами кримінального права, то це, в першу чергу, пов'язано із великою кількістю депортацій та злочинів, вчинюваних як нашими співвітчизниками за кордоном, так і відносно них громадянами держави перебування.

Крім того, на сьогодні норми правового регулювання праці громадян України за кордоном містяться головним чином в міждержавних угодах, в яких однією із сторін є Україна, а іншою – приймаюча українських працівників країна. (З Польщею, Молдовою, Португалією, Чехією, В'єтнамом, Литвою, Латвією і ін.).

Найбільш ефективно регулювання питань міжнародної трудової міграції, – пише О.В. Поліщук, здійснюється на білатеральному (двосторонньому) рівні. Саме це і підкреслювалося в Конвенції МОП № 143 1975 р. і Рекомендації до неї № 151 [16, с.86].

На жаль, вищезазначені угоди захищають права та інтереси тільки легальних українських трудящих-мігрантів.

Однак, і стосовно останніх регулювання в міжнародних угодах України є недостатнім.

Як повідомляє Міністерство соціальної політики України, на цей час питання пенсійного забезпечення в Україні регулюються міжнародними договорами (угодами), укладеними з 21 країною.

Зазначені договори (угоди) розподіляються на два види:

договори, що базуються на територіальному принципі, за якими витрати на виплату пенсій здійснює держава, на території якої проживає отримувач (укладені з країнами СНД, Угорщиною, Румунією).

договори, що базуються на пропорційному принципі, за якими кожна договірна сторона призначає та виплачує пенсію за відповідний страховий (трудоий) стаж, набутий на території держави цієї сторони.

За принципом пропорційності Україною укладені договори про соціальне забезпечення з Республікою Болгарія, Королівством Іспанія, Чеською Республікою, Словацькою Республікою і іншими.

З такими ж країнами, відомими українським заробітчанами, як Польща, подібних угод не укладено, а з Італією, навіть не ведуться переговори [див.: 14].

Якщо угод між окремими державами немає, – справедливо зауважує М. Чугуєвська, – в разі приїзду на батьківщину мігранти втрачають ці права, так само і внески до соціальних фондів зарубіжних країн, що спонукає декотрих із них продовжувати своє перебування за кордоном чи навіть робити вибір на користь переселення для постійного проживання [21].

Незалученість працівників за кордоном до системи соціального страхування, а також неможливість багатьох застрахованих осіб скористатися своїми правами не тільки стає причиною їхнього неналежного захисту, а й спричиняє низку серйозних фінансових проблем. По-перше, мігранти втрачають зароблені ними за кордоном внески. По-друге, соціальні фонди України недоотримують значні суми, оскільки працівники-мігранти сплачують їх за кордоном або не сплачують узагалі. Однак мігранти, які повертаються, користуються за рахунок держави медичними послугами, одержують інші соціальні виплати, наприклад, у зв'язку із народженням дитини, можуть, хоча й у мінімальному розмірі, отримати допомогу у зв'язку з безробіттям, пенсію. Усе це лягає додатковим тягарем на фонди соціального страхування та державний бюджет України [там само].

Враховуючи сказане, на наш погляд, до укладення відповідних міжнародних договорів нашої країни з іноземними країнами захист державних інтересів України, може полягати в тому, що *виплати соціального характеру українським заробітчанами, що перебували за кордоном, повинні залежати від того, чи перебував їх потенційний отримувач в певний час на українській території* [10].

Інша справа, міжнародні договори інших країн. Сьогодні можна навести приклади успішного двостороннього регулювання міжнародних трудових міграційних процесів у деяких з основних держав-імпортерів робочої сили.

Так, Франція в цьому напрямку розробила *підхід спільного розвитку*. Це, перше за все, двостороннє співробітництво між нею та всіма франкомовними державами Африки. Німеччина співпрацює з Туреччиною, Італія з Сенегалом, Іспанія з Еквадором тощо. Зрештою, від реалізації таких програм виграють усі: держави-імпортери одержують робочу силу в необхідній їм сфері, послаблюючи демографічні проблеми і контролюючи незаконну міграцію, а держави-експортери отримують розширений доступ до оформлення віз та інших необхідних документів, збільшують кількість і обсяг грошових переказів, а також забезпечують повернення та безперервну циркуляцію робочої сили. Відповідно трудящі-мігранти набувають легальної можливості отримати роботу, певні права на захист у державі перебування, у них з'являються інвестиційні та кредитні можливості [16, с.86].

Список використаної літератури

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.>; Konstitutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr.>
2. Угода між Україною та Португальською Республікою про тимчасову міграцію громадян України для роботи в Португальській Республіці від 13 лютого 2003 року – [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/620_006.; Uhoda mizh Ukrainoiu ta Portuhalskoiu Respublikoiu pro tymchasovu mihratsiiu hromadian Ukrainy dlia roboty v Portuhalskii Respublitsi vid 13 liutoho 2003 roku – [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/620_006.
3. Про зайнятість населення: Закон України від 01 березня 1991 року – [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067.>; Pro zainiatist naseleattia: Zakon Ukrainy vid 01 bereznia 1991 roku – [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067.>
4. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 5 листопада 2015 року № 761-VIII–[Електронний ресурс].–Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/761-19.>; Pro zovnishniu trudovu mihratsiiu: Zakon Ukrainy vid 5 lystopada 2015 roku № 761-VIII–[Elektronnyi resurs].–Rezhym dostupu:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/761-19.>
5. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 року – [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12.>; Pro poriadok vyizdu z Ukrainy i vizdu v Ukrainu hromadian Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21 sichnia 1994 roku – [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12.>
6. Про затвердження плану заходів на 2018-2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 482-р // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/602-2018-%D1%80?lang=en.>; Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2018-2021 roky shchodo realizatsii Stratehii derzhavnoi mihratsiinoi polityky

Ukrainy na period do 2025 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 482-r // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/602-2018-%D1%80?lang=en>.

7. Бабакова О. Робота за безвізом та інші несподіванки: як Польща змінює ринок праці для українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euointegration.com.ua/articles/2017/06/30/7067876/>; Babakova O. Robota za bezvizom ta inshi nespodivanky: yak Polshcha zminiuiie rynok pratsi dlia ukraintsiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.euointegration.com.ua/articles/2017/06/30/7067876/>.

8. Бізнес наполягає на гармонізації законодавства щодо працевлаштування іноземців. – Укрінформ: Мультимедійна платформа іномовлення України.- 12 листопада 2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2517828-biznes-napolagae-na-garmonizacii-zakonodavstva-sodo-pracevlastuvanna-inozemciv.html>; Biznes napoliahaie na harmonizatsii zakonodavstva shchodo pratsevlashtuvannia inozemtsiv. – Ukrinform: Multymediina platforma inomovlennia Ukrainy.- 12 lystopada 2019 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2517828-biznes-napolagae-na-garmonizacii-zakonodavstva-sodo-pracevlastuvanna-inozemciv.html>.

9. Денисова Г. О. Генезис формування в Україні адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном [Текст] / Г. О. Денисова // Митна справа. – 2013. – № 3. – С. 93-107. – Библиогр.: с. 107 (13 назв.); Denysova H. O. Henezys formuvannia v Ukraini administratyvno-pravovoho rehuliuivannia poserednytstva u pratsevlashtuvanni za kordonom [Tekst] / H. O. Denysova // Mytna sprava. – 2013. – № 3. – S. 93-107. – Vyblyohr.: s. 107 (13 nazv.).

10. Денисова Г. О. Формування поняття механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном / Г.О. Денисова // Форум права. – № 2. – [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nbu.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_2_12.pdf; Denysova H. O. Formuvannia poniattia mekhanizmu administratyvno-pravovoho rehuliuivannia poserednytstva u pratsevlashtuvanni za kordonom / H.O. Denysova // Forum prava. – № 2. – [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: http://nbu.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_2_12.pdf.

11. Журба О.В. Поняття та сутність праці за кордоном та сучасної української трудової міграції / О.В. Журба // Форум права. – 2008. – № 1. – С.130-133 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08govutm.pdf>; Zhurba O.V. Poniattia ta sutnist pratsi za kordonom ta suchasnoi ukrainskoi trudovoi mihratsii / O.V. Zhurba // Forum prava. – 2008. – № 1. – S.130-133 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08govutm.pdf>.

12. Малиновська О. А. Україна – Польща: до питання сучасних міграцій українців до Польщі [Електронний ресурс] / О. А. Малиновська // Стратегічні пріоритети. – 2018. – № 3/4. – С. 65–72. – ПБД «Пошук»: Періодичні видання.; Malynovska O. A. Ukraina – Polshcha: do pytannia suchasnykh mihratsii ukraintsiv do Polshchi [Elektronnyi resurs] / O. A. Malynovska // Stratehichni priorytety. – 2018. – № 3/4. – S. 65–72. – PBD «Poshuk»: Periodychni vydannia.

13. Москаль Г. Напрями вдосконалення міжнародного співробітництва України у сфері регулювання міграційних процесів / Г. Москаль // Віче. – 2012. – № 20. – С. 16–19.; Moskal H. Napriamy vdoskonalennia mizhnarodnoho spivrobitnytstva Ukrainy u sferi rehuliuivannia mihratsiinykh protsesiv / H. Moskal // Viche. – 2012. – № 20. – S. 16–19.

14. Пенсії громадянам, що за кордоном. – Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. – Назва з екрану. – [Електронний ресурс] Режим доступу:

<https://www.msp.gov.ua/content/pensii-gromadyanam.html>; Pensii hromadianam, shcho za kordonom. – Ofitsyniyi sait Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy. – Nazva z ekranu. – [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: <https://www.msp.gov.ua/content/pensii-gromadyanam.html>.

15. Пирожков С., Малиновская Е., Хомра А. Внешние трудовые миграции в Украине: социально-экономический аспект: Монография (Совет национальной безопасности и обороны Украины, Национальный институт проблем международной безопасности). – К.: НИПМБ, 2003 – 134 с.; Pirozhkov S., Malinovskaya Ye., Khomra A. Vneshnie trudovye migratsii v Ukraine: sotsialno-ekonomicheskii aspekt: Monografiya (Sovet natsionalnoy bezopasnosti i oborony Ukrainy, Natsionalnyy institut problem mezhdunarodnoy bezopasnosti). – К.: NIPMB, 2003 – 134 s.

16. Поліщук О. В. Білатеральне міжнародне-правове регулювання сфери міжнародної трудової міграції / О. В. Поліщук // Зовнішня торгівля: економіка фінанси, право. – 2010. – № 1. – С. 85–89.; Polishchuk O. V. Bilateralne mizhnarodne-pravove rehuliuвання sfery mizhnarodnoi trudovoi mihratsii / О. V. Polishchuk // Zovnishnia torhivlia: ekonomika finansy, pravo. – 2010. – № 1. – S. 85–89.

17. Попов А.А. Международное частное право: [Учеб. пособие. – 2-е изд., доп. и перераб.] / А.А. Попов. – Х.: Каравелла, 2000. – 244с.; 17. Popov A.A. Mezhdunarodnoe chastnoe pravo: [Ucheb. posobie. – 2-e izd., dop. i pererab.] / А.А. Popov. – Kh.: Karavella, 2000. – 244s.

18. Тарасенко К. Особливості міграційних процесів між Україною та країнами ЄС / К. Тарасенко // Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України: матеріали 14-ої регіон. наук.- практ. конф. 18 трав. 2017 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2017. – с.142-143.; Tarasenko K. Osoblyvosti mihratsiinykh protsesiv mizh Ukrainoiu ta krainamy YeS / K. Tarasenko // Aktualni problemy yevropeiskoi intehratsii ta yevroatlantychnoho spivrobitnytstva Ukrainy: materialy 14-oi rehion. nauk.- prakt. konf. 18 trav. 2017 r., m. Dnipro / za zah. red. L.L. Prokopenka. – D.: DRIDU NADU, 2017. – s.142-143.

19. Холод В. Аналіз міграційної політики як складової частини національної безпеки України. URL: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/pidruchnuku/21/28.pdf>; Kholod V. Analiz mihratsiinoi polityky yak skladovoi chastyny natsionalnoi bezpeky Ukrainy. URL: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/pidruchnuku/21/28.pdf>.

20. Чаленко А. Панщина: украинские заробитчане в Польше [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://laborunion.org.ua/blog/2017/04/20/panshhyna-ukraynskye-zarobyтчane-v-polshe/>; Chalenko A. Panshchina: ukrainskie zarobitчane v Polshe [Yelektronnyi resurs]. – Rezhim dostupu : <http://laborunion.org.ua/blog/2017/04/20/panshhyna-ukraynskye-zarobyтчane-v-polshe/>.

21. Чугуєвська М. Проблемні аспекти правового регулювання працевлаштування громадян України за кордоном / М. Чугуєвська // Віче. – 2012. – № 24. – С. 22-25. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=viche_2012_24_10; Chuhuievskaya M. Problemni aspekty pravovoho rehuliuвання pratselashuvannya hromadian Ukrainy za kordonom / M. Chuhuievskaya // Viche. – 2012. – № 24. – S. 22-25. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=viche_2012_24_10.

22. Poland: Government concerned about precarious work contracts for foreigners [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/poland-government-concerned-about-precariouswork-contracts-for-foreigners>.; Poland: Government concerned about precarious work contracts for foreigners [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/poland-government-concerned-about-precariouswork-contracts-for-foreigners>.

23. Rejestr agencji zatrudnienia (KRAZ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/kraz/wyszukiwarka>.; Rejestr agencji zatrudnienia (KRAZ) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/kraz/wyszukiwarka>.

**A. Попов,
E. Shevchenko**

EXTERNAL LABOUR MIGRATION AND UKRAINIAN LAW: REQUIREMENTS AND PRESENT TIME

The article investigates the state of the legal adjusting of external labour migration from Ukraine to foreign countries.

Authors criticize the one-sided orientation of the Ukrainian legislation, as unjustified administrative and such that does not take into account existent realities.

It is not reasonable position that the Ukrainian legal doctrine approach is existing, in obedience to that for the decision of problems of this migration correct organization and clear legislative adjusting of activity of subjects of business, that engage in mediation in employment abroad, are needed.

That it is really needed, so it to change a volume and maintenance of the legal adjusting of labour of citizens of Ukraine abroad in intergovernmental agreements in that one of parties there is Ukraine, and other - accepting the Ukrainian workers country.

The above-mentioned agreements protect only legal Ukrainian workers-migrants rights and interests.

Quite another business, international agreements other, than Ukraine, countries in the sphere of labour migration. It is today possible to give an example of the successful bilateral adjusting of international labour migratory processes in some from the basic states-importers of labour force.

Keywords: *external labour migration; legal migration; illegal migration; approach of general development; repatriation of skills and knowledge.*

Стаття надійшла до редакції 11.10.2019 р.

УДК 340.13

І. Я. Станько

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПІВ І НОРМ ПРАВА У ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У науковій статті виокремлено та охарактеризовано ключові методологічні (дослідницькі) підходи дослідження взаємозв'язку та взаємодії принципів і норм права у